

Dosarul nr. 3ra-127/22
2-20015912-01-3ra-10022022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: G. Ciobanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, G. Dașchevici, V. Negru)

DECIZIE

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Aliona Miron
Nina Vascan

examinând recursul depus de Administrația Națională a Penitenciarelor,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Tatiana Todîța împotriva Administrației Naționale a
Penitenciarelor, Penitenciarului nr. 13 – Chișinău, Ministerului Afacerilor Interne,
terț Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative,
împotriva deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respins apelul depus de Administrația Națională a Penitenciarelor împotriva
hotărârii din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 05 februarie 2020 Tatiana Todîța, reprezentată de avocatul
Eugeniu Musteață a depus cerere de chemare în judecată împotriva Administrației
Naționale a Penitenciarelor, Penitenciarului nr. 13 – Chișinău, Ministerului Afacerilor
Interne, terț Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la anularea refuzului
Penitenciarului nr. 13 – Chișinău nr. 4/2-T-3584/19 din 28 ianuarie 2020, anularea
refuzului tacit al Ministerului Afacerilor Interne de a examina cererea prealabilă din
30 decembrie 2019 obligarea includerii în calculul vechimii în muncă a avantajelor și
încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta Tatiana Todîța a
indicat că, la 22 noiembrie 2019 s-a adresat către Administrația Națională a
Penitenciarelor privind recalcularea vechimii în serviciu, pentru perioada 05 iunie
2003 – 01 septembrie, din cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al

Ministerului Afacerilor Interne, calculând patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu.

Prin răspunsul Administrației Naționale a Penitenciarelor din 27 noiembrie 2019, reclamanta Tatiana Todîța a fost informată că, cererea depusă a fost expediată spre examinare Penitenciarului nr.13 – Chișinău al Administrației Naționale a Penitenciarelor. Ca urmare, prin scrisoarea Penitenciarului nr. 13 – Chișinău al Administrației Naționale a Penitenciarelor din 18 decembrie 2019, cererea reclamantei a fost respinsă, pe motiv că legea nu a indicat expres instituțiile care cad sub incidența acesteia.

Nefiind de acord cu răspunsul Penitenciarului nr. 13 – Chișinău al Administrației Naționale a Penitenciarelor, la data de 30 decembrie 2019, reclamanta Tatiana Todîța s-a adresat cu cerere prealabilă către Administrația Națională a Penitenciarelor prin care a solicitat reexaminarea cererii inițiale. Însă, la data de 28 ianuarie 2020 a fost informată despre respingerea cererii ca fiind neîntemeiată.

Ulterior, la data de 21 noiembrie 2019, reclamanta s-a adresat către Ministerul Afacerilor Interne cu o cerere similară, însă nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege. Astfel, la 30 decembrie 2019, reclamanta Tatiana Todîța s-a adresat cu cerere prealabilă însă, din motive necunoscute, nu a primit nici un răspuns.

Reclamanta a relevat că, începând cu 05 iunie 2003 a activat în diferite funcții în cadrul organelor afacerilor interne și anume în cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, până la 01 septembrie 2011, iar din 02 septembrie 2011 a fost angajată în cadrul Departamentului Instituțiilor Penitenciare, unde a activat până la data de 28 iunie 2019, când a demisionat cu dreptul de a beneficia de pensie în baza Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

Astfel, reclamanta s-a adresat cu cerere către Casa Națională de Asigurări Sociale în vederea stabilirii și achitării pensiei, iar în calitate de răspuns, Casa Națională de Asigurări Sociale a emis decizia din 08 iulie 2019, prin care i-a refuzat în stabilirea pensiei pe motiv că nu a fost întrunită vechimea în serviciu de 24 ani.

Reclamanta a atras atenția asupra calculului vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei din 01 iulie 2019, conform căruia perioada 05 iunie 2003 – 01 septembrie 2011, în care Tatiana Todîța a fost angajată în cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne a fost calculată cu coeficientul 1:1, contrar prevederilor pct. 8 lit. f) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, care stabilesc calcularea vechimii în serviciu cu înlesniri, și anume: patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu.

Reclamanta a menționat că, potrivit pct. 1 al Regulamentului cu privire la Centrul de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 187 din 31 mai 2002, Centrul de Plasament Temporar al Minorilor este serviciu specializat, independent, din cadrul

Ministerului Afacerilor Interne destinat îngrijirii temporare a copiilor lipsiți de anturajul familial și are drept scop asigurarea dezvoltării armonioase a personalității copiilor aflați în situații de risc; dezinstituționalizarea și promovarea modelului familial de îngrijire a copilului; asigurarea unei îngrijiri individualizate și personalizate; asigurarea protecției copilului pe o perioadă determinată până în momentul reintegrării acestuia în familia biologică, familia existentă, asistența parentală profesională, alte forme alternative de îngrijire. Iar, conform pct. 6 al aceluiași Regulament, Ministerul Afacerilor Interne, Primăria mun. Chișinău și Administrația Centrului sunt responsabili de crearea condițiilor de întreținere, reabilitare socială, instruire, pregătire profesională, alimentare și odihnă a copiilor.

Totodată, reclamanta a notat că, în conformitate cu prevederile pct. 9 lit. a), c) și f) al Regulamentului cu privire la Centrul de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 187 din 31 mai 2002, în Centru sunt primiți copii în vârstă de la 3 la 18 ani: abandonți; întreținuți la școli speciale pentru copii și adolescenți cu deficiențe de comportament până la executarea hotărârilor; de până la 14 ani care au comis acțiuni social periculoase și necesită izolare urgentă, până la executarea hotărârilor judecătorești.

Astfel, reclamanta a considerat că este cert faptul că în perioada 05 iunie 2003 – 01 septembrie 2011, a activat într-o instituție angajații căreia, potrivit pct. 8 lit. f) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, pot beneficia de înlesniri la calcularea vechimii în muncă.

În acest sens reclamanta a indicat că, potrivit pct. 8 lit. f) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarii publici cu statut special din cadrul administrației penitenciare, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei, persoanelor din trupele organelor afacerilor interne, se acordă următoarele înlesniri: patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu în instituțiile de reeducare și în instituțiile de reabilitare socială.

Reclamanta a subliniat că, din esența normelor de drept enunțate rezultă că, pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirea de calculare patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu, este necesar ca persoana să întrunească două condiții cumulative, și anume instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și să-și execute serviciul nemijlocit în instituțiile cu atribuții de reeducare și în instituții de reabilitare socială.

Reclamanta a considerat că, se atestă prezența cumulativă a condițiilor necesare, și anume: reclamanta a activat în diferite funcții în cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor, începând cu 05 iunie 2003 și până la 01 septembrie 2011, instituție care, potrivit Regulamentului cu privire la Centrul de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 187 din 31 mai 2002, era abilitată cu competența de creare a condițiilor de reabilitare socială. Astfel, reține că în circumstanțele existente, reclamanta are dreptul de a beneficia de calcularea vechimii în muncă cu

avantaje patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu. Acest fapt a determinat reclamanta Tatiana Todîța să se adreseze la 21 noiembrie 2019 și 22 noiembrie 2019 cu cerere în adresa Ministerului Afacerilor Interne, care era angajator pentru acea perioadă și respectiv, în adresa Administrației Naționale a Penitenciarelor, ca fiind ultimul angajator care a eliberat certificatul cu privire la vechimea în serviciu în vederea recalculării vechimii în serviciu pentru perioada 05 iunie 2003 – 01 septembrie 2011, în care a fost angajată în cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne.

Reclamanta a indicat că, la data 27 noiembrie 2019 în adresa reprezentantului reclamantei, avocatului Eugeniu Musteață a parvenit o scrisoare întru înștiințarea despre faptul că cererea înaintată a fost expediată după competență Penitenciarului nr. 13 – Chișinău pentru examinare. La 18 decembrie 2019 în adresa reprezentantului reclamantei, avocatului Eugeniu Musteață a parvenit răspunsul nr. 3/M-2336/19 din partea directorului interimar al Penitenciarului nr. 13 – Chișinău prin care cererea a fost apreciată ca fiind neîntemeiată, invocându-se că legiuitorul nu a definit expres care sunt instituțiile de reeducare și instituțiile de reabilitare socială conform prevederilor pct. 8 lit. f) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Reclamanta a reținut că, deși, cererea a fost recepționată la 21 noiembrie 2019 și înregistrată cu nr. M-4379/19, Ministerul Afacerilor Interne nu a emis nici un răspuns în acest sens, fapt care conform art. 64 alin. (2) al Codului administrativ se consideră drept respingerea cererii. La data de 30 decembrie 2019 a fost înaintată cerere prealabilă atât în adresa Ministerului Afacerilor Interne, cât și în adresa Administrației Naționale a Penitenciarelor, prin care reclamanta a solicitat recalcularea vechimii în serviciu pentru perioada 05 iunie 2003 – 01 septembrie 2011, în care a fost angajată în cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, calculând patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu. La 14 ianuarie 2020 în adresa reprezentantului reclamantei, avocatului Eugeniu Musteață a parvenit o scrisoare din partea Administrației Naționale a Penitenciarelor prin care acesta a fost notificat despre faptul că cererea prealabilă depusă a fost transmisă autorității emitente. La data de 28 ianuarie 2020 în adresa reprezentantului reclamantei, avocatului Eugeniu Musteață a parvenit răspunsul nr. 4/2-T-5384/19 din partea directorului interimar al Administrației Naționale a Penitenciarelor, prin care cererea a fost apreciată ca fiind neîntemeiată.

Reclamanta a susținut că, deși cererea prealabilă a fost recepționată la 30 decembrie 2019 și înregistrată cu nr. T- 5007/19, Ministerul Afacerilor Interne, contrar prevederilor art. 167 alin.(3) al Codului administrativ nu a emis nici un răspuns în acest sens, fapt care conform art. 64 alin. (2) al Codului administrativ se consideră drept respingere a cererii.

Astfel, reclamanta a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată; anularea refuzului Penitenciarului nr. 13 – Chișinău nr. 4/2-T-3584/19 din 28 ianuarie 2020 de a satisface cererea prealabilă din 30 decembrie 2019; anularea refuzului tacit al Ministerului Afacerilor Interne la cererea prealabilă din 30 decembrie 2019; obligarea părților să-i includă în calculul vechimii în muncă a Tatianeii Todîța avantajele de patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu, pentru perioada 05 iunie 2003 – 01 septembrie 2011, în care a fost angajată în cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne și

încasarea de la pârâți în beneficiul reclamantei Tatiane Todîța a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis parțial acțiunea înaintată, s-a anulat decizia Penitenciarului nr. 13 – Chișinău nr. 4/2-T-3584/19 din 28 ianuarie 2020 cu privire la cererea prealabilă, adoptată în privința Tatiane Todîța, s-a anulat decizia Ministerului Afacerilor Interne nr. 44/10-14-4379, T-5007 din 31 ianuarie 2020 cu privire la cererea prealabilă, adoptată în privința Tatiane Todîța și s-a obligat Administrația Națională a Penitenciarelor să emită actul administrativ individual referitor la includerea în calculul vechimii în muncă a Tatiane Todîța avantajele de patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu, pentru perioada 05 iunie 2003 – 01 septembrie 2011, în care a fost angajată în cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne. S-a încasat de la Administrația Națională a Penitenciarelor în beneficiul Tatiane Todîța, suma de 4000 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată legate de acordarea asistenței juridice. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată (f.d.137, 146-verso, Vol. I).

La data de 15 decembrie 2020, prin intermediul poștei electronice și la data de 17 decembrie 2020 la prima instanță, Penitenciarul nr. 13 – Chișinău a depus apel împotriva hotărârii din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a cererii de chemare în judecată depuse de Tatiana Todîța (f.d. 143-145, Vol. I).

La data de 17 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Administrația Națională a Penitenciarelor a depus apel împotriva hotărârii din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a cererii de chemare în judecată depuse de Tatiana Todîța (f.d. 141, 142, Vol. I).

Hotărârea motivată din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată Penitenciarului nr. 13 – Chișinău și Administrației Naționale a Penitenciarelor la data de 15 ianuarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție nr. DS8000841947AS și nr. DS8000858286AS, anexate la actele cauzei (f.d. 165, 166, Vol. I).

La data de 02 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Administrația Națională a Penitenciarelor a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 171-178, Vol. I).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul Administrației Naționale a Penitenciarelor împotriva hotărârii din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La data de 17 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Penitenciarul nr. 13 – Chișinău a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 187-191, Vol. I).

Prin încheierea din 31 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Penitenciarul nr. 13 – Chișinău (f.d. 212-213, Vol. I)

Prin decizia din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Administrația Națională a Penitenciarelor. S-a menținut hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a invocat că calcularea vechimii în muncă în vederea stabilirii pensiei în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 și a Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, inclusiv, luarea în calcul a anumitor perioade cu avantaje, urmează a fi efectuată după eliberarea din serviciu, în cazul întrunirii condițiilor necesare, elementul principal fiind vechimea în serviciu necesară obținerii dreptului de a beneficia de pensie, la solicitarea titularului acestui drept.

În acest context, instanța de apel a notat că, chestiunea privind includerea anumitor perioade de activitate cu avantaje în vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei, poate fi examinată doar după eliberarea din serviciu și doar în legătură cu stabilirea pensiei.

Suplimentar, instanța de apel a învederat că, prima instanță întemeiat a constatat că, Tatiana Todîța, activând în diferite funcții din cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, începând cu 05 iunie 2003 și până la 01 septembrie 2011, instituție care, potrivit Regulamentului cu privire la Centrul de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 187 din 31 mai 2002, era abilitată cu competența de creare a condițiilor de reabilitare socială a minorilor, are dreptul de a beneficia de calcularea vechimii în muncă cu avantaje patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu, prin urmare întemeiat a dispus obligarea Administrației Naționale a Penitenciarelor să emită actul administrativ individual referitor la includerea în calculul vechimii în muncă a Tatianeii Todîța avantajele de patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu, pentru perioada 05 iunie 2003 – 01 septembrie 2011, în care a fost angajată în cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiat argumentul Administrației Naționale a Penitenciarelor precum că, calcularea vechimii în muncă în vederea stabilirii pensiei, inclusiv și includerea anumitor perioade cu avantaje în vechimea de muncă, urmează a fi efectuată de Casa Națională de Asigurări Sociale după eliberarea din serviciu și doar în legătură cu stabilirea pensiei, pe motiv că recalcularea vechimii în muncă, urmează a fi efectuată de către instituția în cadrul căreia activează persoana la momentul apariției acestui drept, iar suportul probator administrat la caz atestă certitudinea faptului că, Tatiana Todîța a activat în perioada 02 septembrie 2011 – 28 iunie 2019 în cadrul Departamentului Instituțiilor Penitenciare, în prezent Administrația Națională a Penitenciarelor, de unde a demisionat cu dreptul de a beneficia de pensie pentru vechime în muncă.

La data de 18 noiembrie 2021 Administrația Națională a Penitenciarelor a depus recurs împotriva deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii privind respingerea cererii de chemare în judecată depusă de

Tatiana Todîța (f.d. 31-32, Vol. II). Iar, la data de 10 februarie 2022 recurenta Administrația Națională a Penitenciarelor a prezentat motivarea recursului (f.d. 39-42, Vol. II)

În susținerea recursului recurenta Administrația Națională a Penitenciarelor a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural, totodată, nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Recurenta a menționat că, instanța de fond și instanța de apel eronat au concluzionat că Tatiana Todîța, activând în diferite funcții în cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, începând cu 05 iunie 2003 până la 01 septembrie 2011, are dreptul de a beneficia de calcularea vechimii în muncă cu avantaje de calculare a patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu, deoarece, potrivit Regulamentului cu privire la Centrul de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, instituția era abilitată cu competență de creare a condițiilor de reabilitare socială a minorilor.

Astfel, recurenta a susținut că contrar prevederilor legale, s-a respins argumentul Administrației Naționale Penitenciarelor precum că, Centrul de Plasament Temporar al Ministerului Afacerilor Interne nu se regăsește în lista subdiviziunilor pentru care s-au stabilit înlesniri la calcularea vechimii în muncă, având în vedere că, această vechime nu poate fi atribuită prin analogie la vechimea înlesnită, de vreme ce activitatea respectivă nu este prevăzută prin lege ca fiind o activitate cu risc sporit ce ar acorda titularului acest drept de calcul cu avantaje pentru stabilirea pensiei.

Recurenta a subliniat că, perioada invocată de către Tatiana Todîța reflectă activitatea exercitată într-o subdiviziune din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, neexistând pentru această activitate nicio normă primară care ar stabili vreun calculul al vechimii înlesnite în acest sens.

Recurenta a indicat că potrivit fișei matricole unde este reflectată perioada de activitate în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, nu sunt incluse date despre serviciul ce acordă dreptul de calculare a vechimii de muncă pentru pensionare cu avantaje sau perioade de activitate, care conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 sunt incluse în stagiul de vechime în muncă pentru pensionare în organele de interne. Sarcina aprecierii posibilității aplicării avantajelor pentru activitatea desfășurată în cadrul entității îi revenea organelor Ministerului Afacerilor Interne în cadrul căruia a activat Tatiana Todîța, respectiv, urma să efectueze calculul corespunzător până la angajarea în sistemul administrației penitenciare.

Recurenta a relevat că, Guvernul Republicii Moldova nu este împuternicit de legiuitor să stabilească norme de calculare înlesnită a vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei, or acesta poate statua anumite prevederi ce țin de procedura punerii în aplicare a normelor primare. Astfel, Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 nu a instituit norme primare în parte ce țin de calculul vechimii înlesnite.

Recurenta a comunicat că, prevederile cu privire la aplicarea avantajelor sunt prevăzute de legi speciale și au fost preluate în textul Hotărârii Guvernului nr. 78 din

21 februarie 1994, doar pentru a efectua calculul corect la stabilirea pensiei. Iar, Centrul de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne nu se regăsește în lista subdiviziunilor pentru care legiuitorul ar fi stabilit înlesniri la calcularea vechimii și anume trei zile de serviciu pentru patru zile vechime.

Astfel, recurenta a reținut că, Centrul de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne nu constituia o instituție de tratament prin muncă, fie sector de reabilitare socială pe lângă colonie/închisoare sau instituție de educare prin muncă, adică comenduire.

Recurenta a notat că, potrivit prevederilor Ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 187 din 31 mai 2002 pentru aprobarea Regulamentului Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, Centrul este un serviciu specializat, independent, din cadrul Ministerului Afacerilor Interne destinat îngrijirii temporare a copiilor lipsiți de anturajul familial și are drept scop asigurarea dezvoltării armonioase a personalității copiilor aflați în dificultate. Iar, în baza ordinului Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 381ef din 20 iunie 2019, în conformitate cu alin. (2) art. 82 al Legii nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, Tatiana Todîța a demisionat în rezervă, începând cu 28 iunie 2019, ca rezultat al împlinirii vechimii în serviciu ce acordă funcționarului public cu statut special dreptul la pensie.

Astfel, recurenta a subliniat că a fost efectuat calculul vechimii în serviciu necesar pentru stabilirea pensiei Tatianeii Todîța, calculând-se pentru perioada de referință din cererea de chemare în judecată, 05 iunie 2003 – 01 septembrie 2011 coeficientul 1:1, iar calculul vechimii în muncă l-a constituit 24 ani 00 luni 06 zile.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 09 noiembrie 2021 (f.d. 14, Vol. II).

Dispozitivul deciziei nominalizate a fost notificat Administrației Naționale a Penitenciarelor, prin intermediul poștei electronice la data de 12 noiembrie 2021, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la actele cauzei (f.d. 30, Vol. II)

La data de 18 noiembrie 2021 Administrația Națională a Penitenciarelor a depus recurs împotriva deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 31-32, Vol. II).

Decizia motivată din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Administrației Naționale a Penitenciarelor, prin intermediul oficiului poștal, la data de 13 ianuarie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr. DS8005855386AS, anexat la actele cauzei (f.d. 36, Vol. II).

La data de 10 februarie 2022 recurenta Administrația Națională a Penitenciarelor a prezentat motivarea recursului (f.d. 39-42, Vol. II).

Astfel, recursul depus de către Administrația Națională a Penitenciarelor împotriva deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

La data de 10 februarie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Tatianeii Todîța, avocatului Eugeniu Musteață, Penitenciarului nr. 13 – Chișinău, Ministerului Afacerilor Interne și Casei Naționale de Asigurări Sociale copia recursului depus de Administrația Națională a Penitenciarelor, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 45, Vol. II).

La data de 22 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Tatiana Todîța, reprezentată de avocatul Eugeniu Musteață a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului depus de Administrația Națională a Penitenciarelor ca fiind inadmisibil, ori respingerea acestuia ca fiind neîntemeiat (f.d. 47-52, Vol. II).

La data de 24 februarie 2022 Ministerul Afacerilor Interne a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului depus de Administrația Națională a Penitenciarelor împotriva deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 56-59, Vol. II).

La data de 01 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Todîța să fie respinsă integral (f.d. 63-66, Vol. II).

Prin încheierea din 06 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Administrația Națională a Penitenciarelor a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători (f.d. 79, Vol. II).

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând actele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul depus de Administrația Națională a Penitenciarelor, de a casa integral decizia din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei noi decizii, de respingere integrală a cererii de chemare în judecată depuse de Tatiana Todîța.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și al hotărârii din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, instanța de recurs constată că soluțiile emise de instanța de apel și prima instanță sunt greșite, rezultate din interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, motiv din care aceste hotărâri nu pot fi menținute.

În corespundere cu art. 21 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Reieșind din prevederile art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Prin prisma art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La fel, aplicabile sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborate cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, conform cărora pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În sensul art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Cercetând starea de fapt în baza actelor și lucrărilor dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, potrivit datelor din carnetul de muncă eliberat pe numele Tatianei Todîța rezultă că, în perioada 15 iulie 2002 – 05 iunie 2003, aceasta a activat în cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne în funcția de inspector superior în asistență socială al Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne.

Prin ordinul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne nr. 37 din 05 iunie 2003, Tatiana Todîța a fost eliberată din proprie inițiativă din funcția deținută.

Ulterior, începând cu 05 iunie 2003 Tatiana Todîța a activat în diferite funcții în cadrul organelor afacerilor interne și anume în cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, până la data de 01 septembrie 2011. Iar, din data de 02 septembrie 2011 a fost angajată în cadrul Departamentului Instituțiilor Penitenciare, unde a activat până la data de 28 iunie 2019 (f.d. 21-22, Vol. I).

Potrivit calculului vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei, se reține că comisarului principal de justiție Tatiana Todîța (R-505370), specialist principal pentru reintegrare al secției reintegrare socială a Penitenciarului nr. 13 – Chișinău al

Administrației Naționale a Penitenciarelor, i s-a calculat și stabilit vechimea în serviciu pentru calcularea pensiei la data de 28 iunie 2019 – 24 ani 00 luni 06 zile. În calculul vechimii în serviciu pentru fixarea pensiei pe linia Ministerului Justiției s-a ținut cont și de serviciul desfășurat în perioada 15 iulie 2002 – 01 septembrie 2011 în diferite funcții din cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne (f.d. 50-50-verso, Vol. I).

La data de 22 noiembrie 2019 Tatiana Todîța, reprezentată de avocatul Eugeniu Musteață s-a adresat cu cerere către Administrația Națională a Penitenciarelor, prin care a menționat că, perioada cuprinsă între 05 iunie 2003 – 01 septembrie 2011 din cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, a fost calculată cu coeficientul 1:1, contrar prevederilor pct. 8 lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarii publici cu statut special din cadrul administrației penitenciare, adică patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu, solicitând recalcularea vechimii în serviciu pentru perioada 05 iunie 2003 – 01 septembrie 2011 (f.d. 24, Vol. I).

Prin scrisoarea Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 4/2-M-3173/19 din 27 noiembrie 2019, avocatul Eugeniu Musteață a fost informat despre faptul că în temeiul art. 74 din Codul administrativ, cererea Tatianeii Todîța a fost expediată după competență Penitenciarului nr. 13 – Chișinău (f.d. 25, Vol. I).

Prin răspunsul Penitenciarului nr. 13 – Chișinău nr. 3/M-2336/19 din 18 decembrie 2019 s-a considerat neîntemeiată solicitarea Tatianeii Todîța de a recalcula vechimea în serviciu pentru perioada 05 iunie 2003 – 01 septembrie 2011 pentru activitatea în cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor, ținând cont de prevederile pct. 8 lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Totodată, s-a comunicat că, începând cu 01 ianuarie 2017, atribuțiile de stabilire și plată a pensiilor angajaților structurilor de forță a fost preluată de către Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d. 26, Vol. I).

Nefiind de acord cu răspunsul Penitenciarului nr. 13 – Chișinău, la data de 30 decembrie 2019 Tatiana Todîța, reprezentată de avocatul Eugeniu Musteață a înaintat către Administrația Națională a Penitenciarelor, cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea vechimii în serviciu pentru perioada 05 iunie 2003 – 01 septembrie 2011 din cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, calculând patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu (f.d. 27, Vol. I).

Tot la data de 30 decembrie 2019 Tatiana Todîța, reprezentată de avocatul Eugeniu Musteață a înaintat în adresa Ministerului Afacerilor Interne, cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea vechimii în serviciu pentru perioada 05 iunie 2003 – 01 septembrie 2011 din cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, calculând patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu (f.d. 30, Vol. I).

Prin scrisoarea Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 4/2-174 din 14 ianuarie 2020, în temeiul art. 164 alin. (3) din Codul administrativ, cererea prealabilă a fost transmisă spre examinare autorității emitente (f.d. 28, Vol. I).

Prin decizia Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 4/2-T-3584/19 din 28 ianuarie 2020, în conformitate cu prevederile art. 168 din Codul administrativ, s-a considerat ca fiind neîntemeiată cererea prealabilă formulată de Tatiana Todîța, reprezentată de avocatul Eugeniu Mustăță (f.d. 29, Vol. I).

Prin decizia Ministerului Afacerilor Interne nr. 44/10-14-4379, T-5007 din 31 ianuarie 2020 cu privire la cererea prealabilă, s-a comunicat Tatianeii Todîța că, calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care îndeplinesc serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, se efectuează în conformitate cu art. 18 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993. Totodată, calculul vechimii în serviciu se realizează, după eliberarea din serviciu, pentru fiecare solicitant de pensie în parte, în corespundere cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, astfel încât, la moment nu există temei de efectuare a calculului vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei. Prin urmare, Tatiana Todîța a fost informată despre faptul că, a fost concediată din cadrul Ministerului Afacerilor Interne la 01 septembrie 2011, în temeiul demersului Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției nr. 4/1-3741 din 24 august 2011, conform art. 21 alin. (11) din Legea cu privire la poliție nr. 416-XII din 18 decembrie 1990, acumulând o vechime în serviciu de 8 ani 2 luni și 25 zile, care nu era suficientă pentru stabilirea pensiei. Reieșind din cele menționate, solicitările cu privire la calcularea vechimii în serviciu, inclusiv luarea în calcul a anumitor perioade cu înlesniri și cerințele ce se referă la asigurarea cu pensie și alte drepturi conexe dreptului la pensie, urmează a fi adresate către Casa Națională de Asigurări Sociale, în calitate de organ de asigurări sociale competent și Administrației Naționale a Penitenciarelor, instituția în care Tatiana Todîța a activat după concedierea, prin transfer din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în vederea eliberării confirmării privind perioadele de activitate (îndeplinirea serviciului) (f.d. 93-94, Vol. I).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând actele cauzei, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că soluția dată de către instanțele judecătorești inferioare este neîntemeiată.

Articolul 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, prevede expres că examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă hotărâre prin care respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

Instanța de recurs reține că, la caz, obiectul litigiului constă în anularea refuzului Penitenciarului nr. 13 – Chișinău nr. 4/2-T-3584/19 din 28 ianuarie 2020, anularea refuzului al Ministerului Afacerilor Interne de a examina cererea prealabilă din 30 decembrie 2019 a Tatianeii Todîța cu obligarea includerii în calculul vechimii în muncă a Tatianeii Todîța a avantajelor și încasarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art.44 pct. f) din Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, funcționarului public cu statut special îi sânt garantate drepturile cu privire la pensie, în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

Conform art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, începând cu 01 ianuarie 2017 pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că în perioada cuprinsă între 05 iunie 2003 și până la 01 septembrie 2011, Todița Tatiana a activat în diferite funcții la Centrul de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne (f.d. 21-22, Vol. I).

Conform art. 18 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) militarilor care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul: serviciul militar activ, serviciul în organele afacerilor interne în funcțiile corpului de comandă și în trupe, serviciul în cadrul sistemului penitenciar și/sau sistemului administrației penitenciare, serviciul în detașamentele și formațiunile de partizani; timpul lucrat în ministere și departamente, instituții și organizații civile, cu încadrare în serviciu militar activ sau în organele afacerilor interne; timpul aflării în prizonierat, dacă acesta nu a fost benevol și dacă militarul nu a săvârșit în prizonierat infracțiuni împotriva Patriei; timpul aflării sub arest și ispășirii de pedeapsă al militarilor, al persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și al funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, deferiți fără temei justiției sau supuși represiunilor nedrepte și reabilitați ulterior; timpul lucrat în Departamentul de Stat pentru Problemele Militare și în Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale; timpul de studii în instituții de învățământ superior civil, dar nu mai mult de 5 ani, calculându-se 6 luni de serviciu pentru un an de studii – persoanelor din corpul de ofițeri militari și din corpul de comandă (cu excepția corpului de ofițeri inferiori) al organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de

Carabinieri și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare; timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite – în condițiile avantajoase respective inclusiv în condițiile stabilite de legislație până la intrarea în vigoare a prezentei legi; serviciul în forțele armate, în organele securității de stat și în organele afacerilor interne ale fostei U.R.S.S. și ale altor state, dacă militarii, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare au fost transferați, în modul stabilit, în Forțele Armate, în organele securității statului și în organele afacerilor interne ale Republicii Moldova; 2 ani de vechime în muncă în ramurile civile înrudită cu specialitatea lor militară pentru un an de serviciu, dar nu mai mult de 10 ani de serviciu – persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare; alte perioade de activitate prevăzute de legislație.

În conformitate cu Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și în scopul executării Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr.1545-XII din 23 iunie 1993 pentru punerea în aplicare a Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, Guvernul Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

În conformitate cu prevederile pct. 8 lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu în instituțiile de reeducare și în instituțiile de reabilitare socială.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind neîntemeiat argumentul Tatianeî Todîța precum că norma juridică indicată supra nu indică exhaustiv lista subdiviziunilor activitatea cărora poate beneficia de avantaje la calcularea vechimii în muncă.

Or, conform pct. 1 din Regulamentul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 187 din 31 mai 2002, Centrul de Plasament Temporar al Minorilor este un serviciu specializat, independent, din cadrul Ministerului Afacerilor Interne destinat îngrijirii temporare a copiilor lipsiți de anturajul familial și are drept scop asigurarea dezvoltării armonioase a personalității copiilor aflați în dificultate,

conform următoarelor principii: sprijinirea copiilor aflați în situații de risc; dezinstituționalizarea și promovarea modelului familial de îngrijire a copilului; asigurarea unei îngrijiri individualizate și personalizate; asigurarea protecției copilului pe o perioadă determinată, până în momentul reintegrării acestuia în familia biologică, familia extinsă, asistența parentală profesionistă, alte forme alternative de îngrijire (f.d. 13, Vol. I).

Prin pct. 1 și anexa nr. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 778 din 27 noiembrie 2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia, a fost aprobată lista autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, în care sunt incluse următoarele entități: Inspectoratul General al Poliției; Inspectoratul General al Poliției de Frontieră; Inspectoratul General pentru Situații de Urgență; Inspectoratul General de Carabinieri; Biroul migrație și azil; Serviciul tehnologii informaționale; Serviciul protecție internă și anticorupție; Inspectoratul de Management Operațional; Academia „Ștefan cel Mare”; Serviciul medical al Ministerului Afacerilor Interne; Clubul sportiv central „Dinamo” și Agenția Rezerve Materiale.

În acest context, instanța de recurs reține că Centrul de Plasament Temporar al Minorilor a fost creat de către Ministerul Afacerilor Interne ca o instituție abilitată pentru crearea condițiilor de îngrijire temporară a minorilor. Totodată, Centrul de Plasament Temporar al Minorilor nu se regăsește în nicio lista a subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne pentru care s-au stabilit înlesniri speciale la calcularea vechimii în muncă.

Totodată, vechimea în muncă a Tatianeii Todîța în perioada cuprinsă între 05 iunie 2003 și până la 01 septembrie 2011, nu poate fi atribuită prin analogie la vechimea în muncă cu înlesniri, atâta timp cât activitatea Tatianeii Todîța în Centrul de Plasament Temporar al Minorilor nu este prevăzută prin lege ca fiind o activitate cu risc sporit ce ar acorda titularului dreptul la calcularea vechimii în muncă în condiții speciale.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că instituțiile de reeducare reprezintă instituții în care sunt aplicate măsurile educative, ca sancțiuni de drept penal instituite în mod special pentru minorii infractori și care sunt destinate să asigure în condițiile unei constrângeri penale reduse și diferențiate educarea și reeducarea minorilor prin supraveghere, instruire școlară sau profesională și prin cultivarea în conștiința lor a unor valori și comportamente care să implice respectul față de ordinea de drept penal.

Scopul măsurilor educative, instituite în cadrul unei instituții de reeducare, este subordonat în mod generic scopului general al tuturor sancțiunilor de drept penal, este acela de a educa și reeduca pe minorul delincvent prin intermediul dobândirii unei pregătiri școlare, profesionale și culturale de natură a-i permite o integrare socio-profesională pozitivă. Ca urmare a luării și supunerii minorului unor măsuri educative, acesta nu suportă nici un fel de consecințe de ordin penal în viitor, condamnările pronunțate împotriva sa pentru faptele săvârșite netransformându-se în antecedente penale.

Referitor la instituțiile de reabilitare socială, instanța de recurs indică că, reabilitarea sau reintegrarea în societate poate începe la momentul pornirii unui proces penal și continue în cadrul ispășirii sancțiunii și după aceasta. La fel, activități de prevenire pot avea loc atât până la comiterea unei fapte condamnabile, cât și după aceasta.

Sarcinile de bază ale instituțiilor de reabilitare socială sunt prevenirea și protecția. Prevenirea constă în asigurarea faptului ca copiii să nu intre în conflict cu legea și, respectiv, să nu intre în contact cu sistemul formal de justiție penală. Protecția vizează instituirea de măsuri care sunt necesare pentru a proteja copiii care deja sunt în conflict cu legea pentru a preîntâmpina recidiva și pentru a promova reabilitarea și reintegrarea în societate. Elementele de protecție sunt prezentate în cadrul tuturor componentelor justiției juvenile și vor fi examinate pe parcursul disciplinei.

Conform pct. 9 din Regulamentul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 187 din 31 mai 2002, în Centrul de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne sunt primiți copii în vârstă de la 3 la 18 ani: abandonati; ai căror părinți sunt decedați, necunoscuți, puși sub interdicție, declarați dispăruți fără veste prin hotărârea instanței judecătorești, decăzuți din drepturile părintești asupra cărora nu a fost instituită tutela, aflați în situații excepționale, dacă părinții sau unul dintre aceștia pun în pericol securitatea, dezvoltarea sau integritatea morală a copilului prin exercitarea în mod abuziv a drepturilor părintești sau prin neglijare gravă în îndeplinirea obligațiilor de părinte; care au părăsit familia și au nevoie de ajutor și protecție din partea statului; care au părăsit școlile speciale, alte instituții pentru copii; în vârstă de până la 14 ani, care au comis acțiuni social periculoase și necesită izolare urgentă, până la executarea hotărârilor judecătorești; care s-au prezentat personal solicitând ajutor.

Iar, potrivit pct. 10 din Regulamentul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 187 din 31 mai 2002, în Centrul de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne nu pot fi primiți copii, subiecți ai raporturilor juridice de drept penal care au săvârșit infracțiuni, copii cu maladii psihice sau fizice evidente.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție învederează că Centrul de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne nu corespunde criteriilor unei instituții de reeducare sau de reabilitare socială, or, acesta nu are atribuții de corectare a comportamentului copiilor minori aflați în conflict cu legea.

În continuare, instanța de recurs menționează că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirea de calculare patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu, este necesar ca persoana să întrunească două condiții cumulative și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată la pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și să-și

execute serviciul nemijlocit în instituțiile cu atribuții de reeducare și de reabilitare socială.

Apreciind întrunirea condițiilor nominalizate de către Tatiana Todită în speța dedusă judecății, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție indică că, Tatiana Todită nu întrunește condițiile obligatorii pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirea de calculare patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu. Or, Centrul de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne din momentul înființării a avut drept scop doar îngrijirea temporară a copiilor minori, dar nu de reeducare sau reabilitare socială.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs apreciază ca neîntemeiat argumentul Tatianeii Todită, precum că la caz, este prezentă întrunirea cumulativă a condițiilor obligatorii pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirea de calcul, patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu. Or, Tatiana Todită a activat în diferite funcții în cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, începând cu 05 iunie 2003 și până la 01 septembrie 2011, instituție care, potrivit Regulamentului cu privire la Centrul de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 187 din 31 mai 2002, nu era abilitată cu competența de creare a condițiilor de reabilitare socială, precum afirmă reclamanta.

Respectiv, refuzul Penitenciarului nr. 13 – Chișinău nr. 4/2-T-3584/19 din 28 ianuarie 2020 este legal și temeiuri de a fi anulat nu există, ceea ce impune de a constata că cerințele Tatianeii Todită cu privire la anularea refuzului Penitenciarului nr. 13 – Chișinău nr. 4/2-T-3584/19 din 28 ianuarie 2020 și obligarea Penitenciarului nr. 13 – Chișinău de a-i recalcula Tatianeii Todită vechimea în serviciu pentru perioada 05 iunie 2003 – 01 septembrie 2011, din cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, calculând patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu, sunt neîntemeiate, motiv pentru care recursul urmează a fi admis, actele judecătorești contestate casate, iar acțiunea respinsă ca neîntemeiată.

Or, Tatiana Todită nu se încadrează în categoria persoanelor ce ar putea să beneficieze de recalcularea pensiei pentru vechimea în serviciu conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 și pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Or, la caz, instanțele de judecată obligând Administrația Națională a Penitenciarelor de a emite actul administrativ individual, referitor la includerea în calculul vechimii în muncă a Tatianeii Todită avantajele de patru luni vechime în muncă pentru trei luni de serviciu, pentru perioada 05 iunie 2003 – 01 septembrie 2011, în care a fost angajată în cadrul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, nu au luat în considerare prevederile legale expuse supra, și anume, că Centrul de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului

Afacerilor Interne nu intră în categoria instituțiilor cu atribuții de reeducare și de reabilitare socială, fiind creată doar ca o instituție de îngrijire temporară a minorilor, circumstanță care este stabilită în mod expres în Regulamentul Centrului de Plasament Temporar al Minorilor al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 187 din 31 mai 2002.

În ceea ce privește invocarea de către Tatiana Todița, reprezentată de avocatul Eugeniu Musteață a unei practici judiciare a Curții Supreme de Justiție, expuse în cazuri analogice (dosar nr. 3ra-867/19), în care au fost pronunțate decizii în favoarea reclamantului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 și pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nu prevăd dreptul la recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă stabilită pentru serviciu în instituțiile de îngrijire a copiilor minori, motiv pentru care se impune revirimentul practicii judiciare în acest sens, deși un caz nu poate fi considerat practica constantă.

În acest context, se va menționa că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că o evoluție în timp a jurisprudenței nu este, în sine, contrară bunei administrări a justiției, în măsura în care lipsa unei abordări dinamice și evolutive ar putea împiedica orice modificare sau îmbunătățire (Nejdet Şahin și Perihan Şahin vs Turcia (MC) din 20 octombrie 2011, pct. 58; și Atanasovski vs Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, nr. 36815/03, din 14 ianuarie 2010, pct. 38).

Totodată, Curtea de la Strasbourg a notat că eventualitatea unor divergențe de jurisprudență este inerentă în mod normal oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond având competență teritorială. Astfel de divergențe pot apărea și în cadrul aceleiași instanțe. Nu se poate considera acest lucru în sine contrar Convenției (Santos Pinto v. Portugalia, din 20 mai 2008, pct. 41; și Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții v. România (MC), pct. 116 (b)).

În consecință, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că dezvoltarea unui consens jurisprudențial este un proces care poate fi de durată: prin urmare, pot fi tolerate faze de divergențe de jurisprudență fără a se pune în discuție securitatea juridică (Nejdet Şahin și Perihan Şahin, citată anterior, pct. 83). Jurisprudența nefiind imuabilă ci, din contră, progresivă în esență, principiul unei bune administrări a justiției nu se poate înțelege ca impunând o cerință strictă privind constanța jurisprudențială (Nejdet Şahin și Perihan Şahin, citată anterior, pct. 84; și Atanasovski, citată anterior, pct. 38).

Circumstanțele descrise permit instanței de recurs să conchidă că atât prima instanță cât și instanța de apel au aplicat eronat prevederile legii, motiv din care actele judecătorești de dispoziție, nu pot fi menținute, iar cererea de chemare în judecată depusă de către Tatiana Todița urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată.

Cu referire la cerințele reclamantei Tatiane Todîța privind încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de recurs conchide că acestea urmează a fi respinse din motivele ce succed.

Conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că pretenția reclamantei Tatiane Todîța privind încasarea cheltuielilor de judecată este subsecventă cerinței privind anularea deciziei Penitenciarului nr. 13 – Chișinău nr. 4/2-T-3584/19 din 28 ianuarie 2020 cu privire la cererea prealabilă, adoptate în privința Tatiane Todîța și anularea deciziei Ministerului Afacerilor Interne nr. 44/10-14-4379, T-5007 din 31 ianuarie 2020 cu privire la cererea prealabilă, adoptată în privința Tatiane Todîța. Iar, deoarece aceasta cerință a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, instanța de recurs conchide că pretenția subsecventă urmează soarta pretenției principale și cerințele reclamantei Tatiane Todîța privind încasarea cheltuielilor de judecată urmează a fi respinse.

Astfel, instanța de recurs consideră recursul depus de Administrația Națională a Penitenciarelor întemeiat și analizând actele cauzei în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția primei instanțe, menținută de instanța de apel contravine circumstanțelor cauzei.

Dezideratele relevate supra reliefează incertitudinea concluziei date de instanțele inferioare, motiv din care se deduce că acestea au judecat formal cauza, fapt ce constituie o violare a articolului 6 § 1 CEDO și a dreptului litiganților la un proces echitabil, care prin prisma articolului 238 din Codul administrativ, aveau o speranță că instanța de apel se va pronunța asupra tuturor motivelor invocate.

Finalmente, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție învederează că soluția asupra fondului cauzei, la care a ajuns instanța de recurs, este compatibilă cu prevederile articolului 6 § 1 CEDO, fiind prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, potrivit căruia examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Din considerentele menționate și având în vedere că atât instanța de apel, cât și prima instanță nu au dat o apreciere corectă în ansamblu raportului juridic în litigiu, prin prisma cadrului legal aplicabil în speță și circumstanțelor constatate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de Administrația Națională a Penitenciarelor, de a casa decizia din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani cu emiterea

unei noi decizii privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată depuse de Tatiana Todîța împotriva Administrației Naționale a Penitenciarelor, Penitenciarului nr. 13 – Chișinău, Ministerului Afacerilor Interne, terț Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Administrația Națională a Penitenciarelor.

Se casează integral decizia din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Todîța împotriva Administrației Naționale a Penitenciarelor, Penitenciarului nr. 13 – Chișinău, Ministerului Afacerilor Interne, terț Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative și se emite o nouă decizie, prin care:

Se respinge integral cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Todîța împotriva Administrației Naționale a Penitenciarelor, Penitenciarului nr. 13 – Chișinău, Ministerului Afacerilor Interne, terț Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Aliona Miron

Nina Vascan